

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsátér, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adatnak. Bérmentelen levelek csak ismert közéleti fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy hóra 1 ft.
Hirdetési díj:
Ot-hatásos postaihoz egyenként 5 kr. — Helyi díj minden hirdetésért külön 50 kr. — Nyilatkozó 4 hatásos postaihoz 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Rózsátér, Kardos-ház, 16. szám.

Ide küldendő az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések felvételének helyben Zichermann H. közvettési irodájában is.

Lesz-e fuzió?

II.

(6.) A lázadás azonban nem érte el a számított sikert, a rés bezárult utánok és ők a falon kívül maradtak, hol kudarcuk elkeseredésével, nem mint érdek, de mint fegyvertársak a szélbalhoz csatlakozván, a falak elleni támadásban a rajongóbbak és dühösebbek mindég ők valának. A küzdelemben elhultak helyét azonban, mert a nemzet személyi ügyüket saját ügyévé nem tette, — másokkal pótolni nem bírván, be kellett látniok: hogy a harc reménytelen!

A földig sújtó, kétségbeesztő tapasztalás volt ez, a lázadók főnökeire nézve, míg magát a sereget lehangolta, s mint ahogy minden lehangoltság gondolkodóba ejti az embert, ez a lehangoltság is gondolkodásnak óráját kongatá meg. És a midőn a gondolkodás órája megkondul, a lélek önmagába száll vissza, mint ahogy a vallás szavai mondják: »Vonuljatok magatokba és elmélkedjétek.« Mikor aztán feltáru a mult minden eseménye, s önmagától indul meg az önbíráló küldöttségnek véleményadásra hívott gondolat serege: Miért tette ezt? Mi indította erre, meg arra? Mikor aztán meg lesznek bírálva az indító okok, felkutatva az indokok, s ki lesz mondva, hogy: helyesen tette-e nem mutatott-e gyarlóságot; nem önműnitást követett-e el a cselekvő lélek mikor eme okok előtt meghódolt és indokokat elfogadta?

Mikor pedig ezenképen végeztetett a multtal, s lett a tárgyalás befejezve, rá kerül a sor a jelen és a jövő helyzetnek megírására, itt is feladatván a kérdő pontok: És ha nem volt helyes a pillanatnyi felháborodás és a felháborodásnak mások által történt kizsákmányolása következtében cselekedni a multban? Helyes lenne-e ezen cselekedet a jelenre nézve és fenntartani a jövőre nézve pedig folytatni?

A választ ezen kérdésre már megadták, sőt tette is kifejezték; gróf Széchenyi Pál, gróf Berchold és báró Bánhid, kik után a többiek fognak következni; mert ha Apponyi, Szilágyi Dezső, Pulszky, sat. azt követelnék is, hogy: az utolsó emberig! — Nem hiszem, hogy e követelésnek továbbra nézve is hatása lenne, mert hát a »Miórt?« — kérdése sokkal inkább ki van már domborodva, mintsem, hogy a gondolkodóba esett párt tagokat továbbra is fanatizálni lehetne. Elvért nem; hazáért nem; dicsőségért sem most már; a felkorbácsolt ellenszenv érzelmei pedig a gondolkodás hatása alatt kialudtak: hát miért? — Hogy Apponyi, Szilágyi Bittó, Pulszky sat. továbbra is folytathassák egyéni bosszújukat és megsértett ambíziójuknak most már megcsökönösödött harcát? Hát tegyék meg ők maguk, de ez többé sem nem ok, sem nem elegendő ok arra, hogy azok, kiknek szívéből az ellenszenvnek tüze és dacznak szenvedélye kialudt, a harcot továbbra is folytassák, s így, ha bár az egyesült ellenzék együtt ül is még, minthogy a tömeges oszlást a Széchenyi, sat. kilépésével indokolni még nem lehet, a mint arra kínálkozó alkalom nyílik, meg fog történni bizonyosan.

Mikor pedig ezen esemény bekövetkezésére, mint bizonyosra számítának, semmi egyéb mint természetes, ha az a kérdés is felmerül előttünk: és vajon, ha bekövetkezik az az oszlás, mely irányba fog történni? Mert, hogy Apponyi, Szilágyi sat. szintén a szabadelvű pártba csatlakoznának? Ma legalább, nem tartjuk lehetségesnek, sőt hisszük, hogy lesznek, kiket a személyi ragaszkodás szintén távol fog tartani a fuziótól. De hát mi történik ezekkel?

Semmi! Vegetálni fognak. Aztán majd ők is beolvadnak. És a szélsőből? mert, hogy a szélsőből is számít egy-két tagnak

az elfogására, kétségtelen. Nehány hónap-al ez előtt lett volna is minden esetre, kik a szélbalhoz csatlakoznak, amde a pénzügyminiszter legutóbbi előterjesztése után, a körülmények jelen állásánál fogva, hogy a szélsőből sem életkepes többé, minél kevesebben fognak a szélbaliaskodásra vete-medni.

És azt hiszem, ezenképen fog alakulni a vidék is.

A váci szabadelvűpárt a honvédelmi miniszternél.

Budapest, okt. 24.

A váci szabadelvű párt mintegy 50 tagból álló küldöttsége Virter cz püspök vezetésével alatt tisztelettel ma délelőtt gróf Ráday honvédelmi miniszternél, — hogy a már előbb írásban tolmácsolt ödvívánatainak ekként testületileg adhasson kifejezést.

A küldöttséget vezető püspök: endkívül hatásos beszédben emlékeztet meg gróf Rádayt azon érdemeiről, melyeket mint a váci kerület egykori képviselője 6 éven át közhasznú, de különösen magáért Vác város javáért kifejtett s keres működése által szerzett; kérvén a minisztert, tartan meg továbbra is becses hajlanában a kerület szabadelvű pártját, a melynek bizalma tántorithatatlan ragaszkodástól s halás érzeléstől kisérvé nem fog soha megszűnni az ő személye iránt.

Ráday gróf meglepő köszönetének adott kifejezést a párt érzelmeinek kifejezése felett, biztosítván egyszersmind a pártot, hogy azon törekvései a melyeket mint a váci kerület egykori képviselője, ezen kerület javára érvényesíteni teljes erejéből iparkodott. — nem lazultak meg azóta sem, a midőn megszűnt annak képviselője lenni, s nem fogja szem elől téveszteni ezennel sem a kínálkozó alkalmat, hogy ezen kerület javát tehetsége szerint előmozdithassa — mert, ugymond, e kerületben töltém el ettem legtöbb éveit; önnel küzdtem azon elveket, a melyek jelenleg is cselekvéseimben vezérlelnek: de e tekintetben kívül erkölcsi kedves kötelességem önök érdekeinek javáért megtenni minden lehető már csak meleg ragaszkodásuk — ha szabad

e kifejezést használnom — szeretettéért is, melylyel megajándékozni most is szivesek valának. — És habár én legutóbb egy oly nagybecsült s általam forrón szeretett választókertületet képviseltem, s annak jelenleg újból jelöltje lehetni szerencsémnek és személyemre megtisztelőnek tartom, — sőt tartózkodás nélkül kimondhatom, hogy addig, a mig csak tőlem függ, e kerületet elhagyni nem fogom soha; — mindazonáltal legyenek uraim meggyőződve, hogy bennem helyezett megtisztelő bizalmukat kedves emlékül fogom megőrizni.

A miniszter beszédét többször megújuló zajos tetszésnyilatkozatok szakíták meg, melynek végeztével a miniszter a küldöttség tagjaival szívélyesen társalognán, ismételtén megköszönte a megtiszteltetést, búcsut vett a küldöttségtől.

Ugyancsak a mai délelőtt folyama alatt egy a maga nemében eredeti, de — a szándékot tekintve — Ráday grófra bizonynyal érzékeny hatású esetnek voltak tanui a honvédelmi miniszteri palota előcsarnokában a jelen voltak: a midőn Iklad község mintegy 10 tagból álló küldöttsége, a községi jegyző és a néptanító vezetése alatt a nagy bejárati folyosón szerénykedve várták a miniszter jöttét, hogy ők is részesülhessenek azon szerencsében, kifejezést adhatni örömlüknek s ragaszkodásuknak.

Az egyszerű — de annál szivesebb ödvözlést a miniszter annál meghatottabban fogadta, mert a falu választottjainak legnagyobb részét gyermek korától ösmerve, e jelenet oly idők emléket elevenít fel lelkében, melyre az ember bármily késő korban is mindig élénken és szívesen emlékezik vissza.

ARANY JÁNOS.

Budapest, okt. 24.

Arany János holtteste és ravatala ma délelőtt volt közszemlére téve reggeli 9 órától délutáni 1 óráig. A főváros közönsége felhasználta az alkalmat, hogy nagy költőjének hamvaitól még egy utolsó pillantással vegyen búcsut, s va'óságos zárandokolással, százan

Arany János önmagáról*)

N.-Körös, jun 7. 1855.

Kedves Palim!

Ideje volna beváltanom ígéreteimet s megküldeni az autobiographiát, mely iránt felszólítottál. Megvallom; hozzá is fogtam, nagy tudós képpel, amugy a harmadik személyben beszélgetvén magamról, mint afféle elhunyt celebritásról, de megijedtem tőle, halva képzelvén magamat. Most tehát röviden, a melyek elsorolására fogok szorítkozni, állítsd belőle össze, a mit tudsz Toldinak se küldünk mást, használhatja a tiedet, ha kell neki.

Születtem N.-Szalontán, Biharban, 1817-ben. A napra nézve nem vagyok egészen tisztában Szüleimtől mindig azt hallám, hogy azon vasárnap volt az, mely Gergely és József nap, tehát márczius 12-19 közt esik; ezért előbb Józsefnek is akartam keresztelői. Hogy juttattam a János szép névhez mégis, nem tudom. Ki lehetne számitani, hanyadikra esett 1817-ben azon vasárnap, de később keresztelőlevelem az anyakönyvből kivonatván, megütözve láttam, hogy márcz. 8-án már meg is kereszteltettem s így szüleim tévedhettek s tekintve a szokást, hogy nálunk 8-ad napra keresztelnek a születés után s nálam sem volt ez alól kivétel, márczius 1-én gondolom a napot megállapíthatni. Egyébiránt apám kevés földdel s egy kis házzal bíró földműves volt. (Apám György, anyám Megyeri Sára.) Szüleim

*) A jelen nagy érdekű levelet Arany János Gyulai Pálhoz írta, ki az »Ujabbkori ismeretek tára« részére kért tőle életrajzi adatokat. A levelet, mely egyszébe most lát először napvilágot, s mely Arany egyéniségének méltóságában örökre a legbecesebb emlékek egyike lesz. Gyulai Pál — felhasználása után — Toldy Ferencnek kölcsönöz, ki akkor dolgozott a Magyar költészet kézi könyve első kiadásán, s ki adatait ehöz szintén ebből meríté. Toldy Ferenc e kéziratot annyira becsesnek s értékesnek tartá, hogy — Gyulai Pál minden sürgőse daczára — nem volt rávehető, hogy visszaadja. Irodalomtörténetünk e két jeles alakja közt e levél miatti allandó és folytonos, bár természetesen a legbarátságosabb versengés folyt, a melynek nem vetett véget, csak Toldy Ferenc halála, a mikor e levél is — Toldy egyéb irataival — az akadémia kéziratárába került. Gyulai Pál, ki tulajdonjogát e levélhez fenntartá, nem vette azt vissza az akadémiától, s — lekötözve beleegyezés folytán — onnantól azt szőszertani másolatban s minden kihagyás nélkül a »Nemzet« közölte.

A „Debreczeni Ellenőr“ tarczája.

Arany János ravatalánál.

Meghalt! . . .

Oh, mily hitvány e szó, — A halhatatlanságra mondani: Meghalt! . . . Tehát e drága agy, Nagy eszének lángoló kohója: A hideg földnek fagyos része lesz? A fenékolt érzések oltára, — E nemes szív, — a porba döntve már?

Meghalt! . . .

A mindenségnek ajkán Ha zendül e szó komoran félelem, Szivemben gúnynyá lesz a fájdalom, És nem hiszem el senkinek! Hazugságot üvölt az ősi szél, Mely leszakgatja a fák lombjait, S a derűtött hasrazton görgeti A végromlás az enyészet felé, Ott kinn, a siri halmokig! . . .

Meghalt! . . .

Te futó csillag az egen, Hiába írod szivembe e szó: Nincs, nincs hatalmad velem elbitetni, Hogy az istenség fényes lángjait Kiolthatná a természet keze, Hibál Halál is annak a neve! . . .

Meghalt! . . .

Hiába zugjátok harangok, Hiába zokszók milliók ajkain, Hiába könnyek a síró szemekben! E gyszalobogók nem jelenthetik A zord halált! . . . az elválast csupán: Hogy a mi benne föld volt — föld leszén. . . . Am az istenség nagy ajándoka, Mit szellemében nyújtott Ó, nekünk, Az itt marad . . . bár alig érdemeljük!

Hol vagytok férgék? örök éjjelünk Ti leghibebb rontó munkásai! Osztozzatok meg már nemes porán . . . De ne merjétek megérteni!

Koszoruján a legkisebb levélkét, Mit egy nemzet tesz halvány homlokára! (Nem a mienket! Olyan nincs nekünk, Mely elég diszes voln' e hült poron!) E koszorut maga kötötte Ó! Ó kötötte: a nemzeti homlokára, Hogy disze legyen multban és jövőben, Örök időig, míg tart e világ! . . . — Ezzel disziti Ót most nemzete . . .

Nem gúny e hát, szíveket szakgató, Ha azt mondjátok: meghalt Ó, kinek hatalmas szavára Az ősök sírjai meggyiltanak S életre keltek ama hősök, A kik szívünknek drágák, kedvesek! . . . Hazugság annak a halál, Ki a porra vált multat élteti!

És mégis: e gyertyák bús fényinél Homlokáról ama szót olvasom, Mely utat vágott szíve mélyibe, Kioltá agya égi lángjait, S megnémítá ajkának isteni Zengéseit . . .

És a fájdalom lesujt; Megmerednek szemem könnyei; Remegve, félve dobban meg szívem, — Ajkam vonagló hangon mondja ki: **Arany nincs többé!**

Csitt! csitt! Álmaid Folytatja Ó, a szemfedő alatt! És álma szent, álma oly isteni: Nagynak, dicsőnek álmódja honát! S mig álmodik: a hősök megjelennek, Hogy örökjének dalnokuk nagy álmán . . .

Mi meg csak sírjuk! Magunkat sírassuk: Hogy nem hallhatjuk már dicső szavát És nem láthatjuk hó tekintetét, Melynek tüzevel bevilágított Nem csak szívünkbe, — az idők sírjába: A mely felett, mint túlvilági fényár, Örökre lángol dicső szelleme! . . .

Komócsay József.

lyb. hit-
követni.
nk szer-
vánonan

követ-
10 frt.
5 frt.
10 frt.
15 frt.
20 frt.
30 frt.
50 kr.
100 kr.

A köz-
resztől
embe-
ről
felel-
ő
lasztá-
vise-
des-
ett o-
aj-
jme-
felad-
sárdon.
ajjalban
szárdiak
szelnek.
ja oct.
ásunkra
mulnak.
kezünk
os alatt
méllek,
u rend-
pedig
tott be-
zett, az
l-sebb
gázpor
ázához,
minden
és ko-
város

terében, hirtelen. Apám, az én kóborlásom
ideje alatt szeme világot teljesen elveszté (mi-
nehány év múlva ismét, orvoslás nélkül, meg-
jött) — s most nézni a galambköz öreg embert
jó társát, egyedül támasztá siratva, mint gyer-
mekül. Ha eddigi viszontagságom meg nem ta-
nitott volna is, hogy belőlem soha sem lesz
nagy ember: most föl kell ebredni a köte-
lességérzetnek, s meggyőzni engem, hogy ősz-
atyámat nem lehet, nem szabad többé elhagy-
nom. Elhatározám vele lakni a kis házikóban,
melyet nem akart elhagyni, hogy leányához
költözök. A város és egyház előjárói rész-
vétellel tekintek sorsomat, — n g azon őszszel
megválasztának u. n. conrectornak (tanító a
rector után, de többi fizetéssel s több önálló-
sággal, mint a többi tanító) — jöhetett e
hely tavaszig nem lett volna üres, s így ked-
vemért egyszerű 2 conrector lón.

Egy darabig atyámmal laktam, majd őt
néneim magához véve, az iskola épületébe
költöztem én is. E hivatal, melyben a magyar
s latin grammatikai osztályokat tanítám, 1849
— tavaszig tartott, akkor egy évig írrok a
városnál, azután rendes aljegyző lettem, nem
megegyező, mint Kerthey írja. 1840 —
novemberében, 23 éves koromban, megháza-
sodtam, szívem régi választását követve. Ez
idő alatt, 1836—40, nem szüntem meg foly-
tatni olvasmányaimat, de inkább csak szórako-
zásból, mint ábrándos cselekedtetésem,
melyekről, ha nem mondtam le végkép, nem
volt reményem őket valaha elérni. De izlés-
em így is a jobb könyvekre vezetett választásomat,
s inkább olvastam olyat, miről hallottam, hogy
remekm, mint olyat, mi több mulatságot ígért
ugyan, de kevésbé volt nevezetes. Shakespe-
are német fordításait akkor forgattam először,
s különös, hogy egy bizalmas körben (1836)
Bánk-Báut elbetevém Stibornak, miért őt én
ki is nevettem. Homér is elővettem ottan-
ottan, kuszakódván a nyelvvel, melyből alig
tudtam többet, mint az iskolában tanulhattam
s ez nem volt sok. (Plutarch életrajzaival már
Debreczenben birkoztam volt hasonlól). Mind-
ezeket cseleltan erőszakteknek látszottak, s
mégis ósztont érzék tenni, — keresni a nehe-
zet, még mulatságtól is. A francziában Tele-
maque és Florian után Molièrebe kaptam, a
mi nagy feladat volt, — s Crebillon rém-
drámaival győtrém magamat. Mindezt házasságomig
tartott, akkor főlöttem magamban, nem ol-

birája tartott üdvözlő beszédet, mire Márk
Endre válaszolt, ajánlván egyetlen megjelent
tagjait szives vendégszeretetükbe. Délután 1
órakor a „casino nagytermében tiszteletünkre
a város által kitüntetőn sikerült banquet ren-
deztetett; a diszebeden a város intelligentiája
oly számban jelent meg, hogy két akkora nagy-
ságu helyet is betöltött volna, a minő a casino
nagyterme, úgy hogy a későn érkezők már
csak a melléktermekben fog alhattak helye. A
város hivatalnokai, törvényszéki bírák, ügyvé-
dek és az értelmiséghez tartozó több rendbeli
egyének túlnyomó számban vettek itt részt.
Egyedül Debreczen városra, ennek dalárdá-
jára stb. számos pohárköszöntő mondatot. Itt
történt meg az, a mire ember ritkán emlékez-
hetik, hogy egy szegsárdi ügyvéd maga össze-
szen 33 pohárköszöntőt mondott az ebéd alatt.
Ester vendéglő nagytermében a szegsárdi
dalárda által dalestély és táncvizsgalom ren-
deztetett, a hol a tünető és zajos felhívásoknak
engedve, pár dalt mi is előadtunk, melyek
közül különösebben a „Pepitánt“ című tréfás
darab nagy hatást kellett. A táncvizga-
lomnál az a kellemes meglepetés ért bennünket,
hogy Szegsárd feltűnően szép és kedves
modoru leánykái, a debreczeni dalárda jelvé-
nyével keblükön jelentek meg. A kitüntető si-
került mulatság reggelig tartott. — Meg kell
még a hűség kedvéért említenem, hogy a disze-
bed folyamában, midőn Debreczen város höl-
gyeiert mondatott pohárköszöntő, a dalárda
elnöke Boda Vilmos ur indítványára, nagy lel-
kesedéssel halászta el, hogy úgy Debreczen
város hölgyei, mint a dalügyet kiválóan pár-
toló törvényszéki elnökönk Szögényi István
ur, táviratilag üdvözlöttek. A tünetések
ezen különböző nemét úgy a dalárda, mint a
táviratilag üdvözlöttek nevében, Márk Endre
közölte meg, majd Sajó György a szegsárdi
hölgyekért, — mint a kik virágot szortak
utainkra — emelt poharat, Cziffer Nándor a
házank nagyfia Kossuth Lajosért, Kovács Jó-
sef pedig a dal hatalma és hódító voltáért
mondatok pohárköszöntést.

A légszesz gyár igazgatóságát figyelt-
metetni kívánjuk, hogy a légszesz órát már
délután öt óra előtt nyissa meg, mert kávé-
házakban s más nyilvános helyeken, hol már
korán kell a légszeszt meggyújtani, a láng
igen kevés világot ad. Reméljük, hogy az
igazgatóság erre nézve kellő intézkedést fog
tenni.

Stefánia-intézet. A pesti szegény gyer-
mekörház egyesület azon magas kitüntetés
érte, hogy a trónörökösné, Stefánia főhercegnő
az egyesület védnökségét elfogadta s egy-
ütt megegyedte, hogy ezen intézet nevét vis-
selhesse. Az egyesület választmánya ezen kegy-
ért hálafelelőket intéz ő feiséhez.

Magyar zenekar Amerikában. Farkas
Sándor czeglédi népzenekeára nagyon me-
gyerte az amerikaiak tetszését. Népzenezeink
közébe Cincinnatiban, Schumann hangver-
senytermében rendeztek előadásokat nagyszá-
mú közönség előtt, mely nem tudott eltelni a ma-
gyar népdalok szépségeivel. A Cincinratiban
megjelent lapok a szó szoros értelmében tulli-
csitálják egymást a magyar népzenezek dicsé-
retében s különös magasztalással emlegetik a
társulat fiatal tagját, Kecskeméthy Döme Gé-
zát, ki nem csak mint kitünő hegedűjátékos,
de mint zeneszerző is megnyerte az amerikaiak
rokonszenvét. A „Cincinnati szabad sajtó,“

melynek egy számát szerkesztőségünkhez is be-
küldték, külön cikkeikben emlékeznek meg a
„kitünő hegedűjátékosról és jeles zeneszer-
zőről.“ Kinek „Lucifer“ című gyorspolkár-
ját ezernél több példányban kapkodták szét
Cincinnati bányanap alatt. —
Nagy hatással játszott a zenekar ugyancsak
ennek a fiatal zeneszerzőnek „Budapesti em-
lék“ című magyar compositióját is, mely a
„Church és társa“ czég kiadásában jelent meg.
Farkas Sándor népzenekeára Cincinratiból
e hó 16-dikán San-Franciscóba utazott, hol
szerződés szerint hat hónapig fog működni.

Színészvendégek. Ma utazott át váro-
sunkon a Lászy Vilmos miskolcsi szín-
társulata. — Lászy Vilmos a Mánd-
doky féle konsortium egyik tagja volt,
s kőzönőségünknek művésznő nejevel
együtt kedvelői voltak. A társulat delben ér-
kezett, délután 4 óraker indult tovább. Az
várakozás idejét színészművészeik körében töltö-
töttek el.

Hó Temesváron. Hétfőn délelőtt Tem-
esváron, mint a „Délmagyarországi Lapok“
írják, hó esett Nem ugyan valami nagy pely-
hekben, sem nem sűrűn, de azért látni lehet-
ett, hogy hó s így érdemes októberben meg-
említeni.

Vasuti szerencsétlenség. Németör-
szágban ismét vasuti szerencsétlenség történt
a böneni állomáson. Két tehervonat ütközött
össze e hó 20-án, oly erővel, hogy a két vo-
naton három gépjé teljesen elromlott s a
vágányból messze vettetett. Több kocsi poz-
dorjává tört, a személyzet közül pedig hat
megsebesült.

A posta kisérelte. A közmunka- és
közlekedési minister, közébebb körrendelettel
utasította az országban létező összes posta-
igazgatóságokat, hogy a postajáratokhoz alkalm-
szolgáltatarkat, legyen az közös hadseregbeli
katona, honvéd, csendőr vagy közigazgatási ren-
dőr, azon esetben ha revolverrel nem bírna,
azzal a posta kinstár terhére láttassék el. E
rendelet, a közébebb gyakran előforduló posta-
rablási eseteken kívül, még abban is találja
indokolását, hogy a lovassági karabin, huzár-
kard és a gyalogság hosszú löfegyvere, véde-
kezésre nem oly alkalmasak, mint a könnyen és
sikeresen kezelhető forgópisztolyok.

Az angolok visszatértek Egyiptomból.
Az Egyiptomban levő lovass testőrség egy ré-
sze e hó 20-án tért vissza Londonba, hol
nagy fényűvel fogadták őket. A visszatérő
győzőket az Albany-Street-ig vivő utcákon
mindenütt beláthatlan néptömeg fogadta lelke-
sült örömrivalgásokkal. A visszatérő csapatok
zenészoval vonultak be régi szállásukba az
Albany-Streeten levő kaszárnyába. A kaszár-
nyában a győzőket a Svájczból kevéssel azelőtt
visszatért walesi herceg, neje és leányai ün-
dőztöttek. Holnap, kedden, a gárda számára a
kaszárnya udvarán egy óriási sátorban nagy
bankettet adnak, melyen 600-an fognak részt
venni, Windsorbán, Shorneliffében, Aldershof-
ban stb. szintén ünnepeles fogadtatást készí-
tenek a visszatérő csapatok számára.

Élelmi szereket ellenőrző társulat, cz.
alatt társ. van alakulón B. pesten. A mozga-
lom az orvosi körökben támadt és élen egy is-
mert egyetemi tanár áll. A társulat létesíté-
sére az adott okot, hogy a fővárosban előru-
stítás alá kerülő élelmi szerek ellenőrzésére a
hatósági ellenőrzés nem elégséges. A mozga-

lom megindító ez ügyben legközelebbi napok-
ban felhívásokkal ellátott aláírási iveauket fog-
nak kibocsátani, melyben a társulat célja, mü-
ködési köre és szervezete általánosságban kör-
vonalozva lesz.

Szabad házasság. Elysée Reclus, a
híres földrajzíró mult szombatn egészen „sza-
badon“ eskettette össze két leányt két fiatal
emberrel, azaz esküvőnel nem volt jelen sem
isten, sem emberi hatalom képviselője, sem
pap, sem polgármester. A szertartás egy disz-
lakomából áll, melynek végeztével Reclus kö-
zölte vendégeivel, hogy mi czélra hivat meg
őket, az után a két vőlegénynek kijelentette,
hogy két leányt szabadon magukkal vihetik
feleségnek.

Szerelmi dráma. Prágában hétfőn
reggel 7 óraker Schütz háztulajdonos egyet-
len, tizenhét éves leánya a harmadik emelet-
ről az utcára vetette magát. Szörnyet halt.
A feltűnő szépségű leány előtte való este any-
jával a színházban volt, színház után — mint
mondják — kedvesének levelét találta otthon.
A leányt gazdag szülei nem adták szive vá-
lasztottjához, azért bánatában leugrott az ut-
czára. A szerencsétlenség helyett, hol a kövi-
zet egészen véres, egész nap százan meg százan
álltak körül.

Közigazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgőnye.

Budapest, okt. 24. —

A gabnatörsdén kész-buzát gyengén ki-
náltak, de mivel a vételkedv élenk volt, a for-
galom mintegy 15000 métermázsára emelke-
dett. Az árak egyes esetekben néhány krral
emelkedtek.

Legmasabb ár volt 79 k. tiszaivideki bu-
zaért 9.90 frt, legkisebbár pedig 77.3 k. észak-
magyarországi buzaért 9 frt.

Hivatalosan jegyzetelt:

- S z o k v á n y b u z a tavaszra 9.30—
- 9.32.
- S z o k v á n y b u z a ő s z r e 9.—22
- 9.25.—
- B á n s á g i t e n g e r i 1883.május—ju-
niusra 5.88—5.90.
- S z o k v á n y z a b t a v a z s z a 6.32—
- 6.35.
- S z o k v á n y z a b ő s z r e 6.50—6.50.

Husarak megállapítva s bejelentve
1882. okt. 25-től nov. 1-ig következők: —
50 kr. Minden bejelentést megszármakban. Deb-
reczen, 1882. okt. 17. Debreczen város
kapitányi hivatala.

Köbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.
— okt. 24. é. n.

Az új et változatlan. Magyar öreg nehéz
57—58, fiatal nehéz 59—60, közép 60—61
könyű 60—61. Szedett nehéz 56—57, közép
57—58. Romániai bakonyi közép 60—61 át-
meneti, könnyű 58—59 átmeneti. Szerbiai nehéz
60—61 átmeneti, közép 59—60 átmeneti, könnyű

58¹/₂—59 átmeneti. Az árak hizlalt sertéseknél
párónkint 45 kilo és 4% levonással kilo-
grammonkint értendő. Romániai és szerbiai
sertéseknél, melyek mint átmenetiek adattak
el, a vevők párónkint 3 arany forint vám
fejében megtérítetik.

Piaczi árak okt. 24-én.

Egy métermázsá ára:

Buza	— — —	8.50—8.40—8.30
Kétszeres	— — —	7.00—6.90—6.80
Rozs	— — —	6.00—5.90—5.80
Árpa	— — —	5.30—5.20—5.10
Zab	— — —	5.20—5.10—5.00
Tengeri új	4.50 4.40	4.50—4.40—4.30
Köles	— — —	6.70—6.60—6.50
Köleskása	— — —	— — —
1 zsák burgonya	50 kil	— — — 90
100 kil. szalonna	— — —	78 77 76 frt.
100 kil. háj	— — —	78 77 76 frt.

Gyümölcsfa tenyésztés.

A gyümölcsfa tenyésztés terjesztése ügy-
ben országos érdeku határozatokat hozott a
bars megyei gazd. egyesület, melynek területén
eddig is a legrendezettebb gyümölcsfaiskolák
állottak fenn. Kimondotta ugyanis az egyesü-
let, hogy nagyhordereju s jóvedelmező gyü-
mölcsfaiskolánk érdekében szükségesnek
tartja:

1. Hogy minden egyes községben a köz-
ségi határ nagyságával arányban álló faiskola
létesítessék, mely a czelnak megfelelő talajjal
birjon és bekerítve legyen.
2. Hogy a megyei törvényhatóság az
állam, megyei és községi utak bejelölését
lehetőleg gyümölcsfakkal vsz legalább haszn-
os fákkal rendelje el és hogy ezeknek olta ma
szigoru büntetéseknek elrendelésé és végre-
hajtása által eszközöltessék s e végből köte-
leztessenek a községek, hogy faiskoláikat a
talaj minőségéhez képest gyümölcsös, vagy hasz-
nos fákkal ültessék be.
3. Hogy a hatóság a saját területen mű-
ködő néptanítókat a gyümölcsfa tenyésztés iránti
érdeklődésre buzdítsa, dicsérső oklevelek, tisz-
teletdíjak s esetleg gyümölcsfák és nemes ol-
tővesszők kiosztása által is.
4. Hogy az érdeklődés gyorsabb fejlesz-
tése s a tenyésztés észszeru vezetésére
a hatóság intézkedésen kívül szükséges, hogy
a megyei gazdasági egyesület nemes fajok-
ról eredő, jól felnevelt gyümölcsfákat kisebb
mennyiségben ingyen osszank ki az ügy iránt
nagyobb érdeklődést tanúsító néptanítókat közt
s az egyleti működésben részt vevő községnek
lehető olcsó áron adják azokat.

Az egyesület mindezen határozatok ér-
vényesítése iránt a saját területén megtette
a kellő lépéseket s egyúttal hasonló intézke-
dés végett megkötötte azt az összes gazda-
sági egyesületeknek.

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

Budapest, okt. 25. (Érk. d. u. 2 óra.) A
pénzügyi bizottság tárgyalja a kereskedelmi
kölségvetést. Előirányzata 8981486 frt kiadás
és 9090660 frt bevétel.

Belgrád okt. 25. (Érk. d. u. 2 ó.) A Mi-
lán elleni merénylet alkalmából számos elfoga-
tás történt, a revolver melylyel a merénylőnő
lőtt orosz származásu.

Vasuti személyvonatok menetrende.

Indul	
Budapestre, Czeglédre Nagyváradra:	délülöt 11 óra 57 perczkor.
este	9 —
Nyíregyházára, Miskolcra,	reggel 7 óra 57 —
d. u. 8 — 39 perczkor.	
Szatmárné, Kírdlyháza:	reggel 4 ó a 15 perczkor
délután 3 — 49 —	
Erkezés	
Budapestre, Nagyváradról	reggel 8 óra 45 perczkor.
d. u. 8 — 19 —	
Miskolcra, Nyíregyházáról:	d. u. 11 — 42 perczkor.
este 8 — 07 perczkor.	
Szatmárné, Kírdlyhádról:	délben 11 óra 27 perczkor
este 8 — 30 —	

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

II. Bérlet 5. sz.
Csütörtök okt. 26.
PETAUD KIRÁLY UDVARA
Operette Delibestől.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-ter.

Első rangu egészségi és asztali-viz.
Legtartalomdusabb bőr-és lithion forrás
Salvator
vastartalom nélkül, gazdag term szénásvartalommal.
Kapható minden ásványvízkereskedésben és a legköb-
gyógyászatban Debreczenben: Csanak József Géré-
by Fülöp és Richi J. Z. urak kereskedésben.

